Ts. ĐẶNG ANH TUẤN

Kiểm toán nhà nước khu vực IV

NỘI DUNG CHUYÊN ĐỀ

NỘI DUNG

- KHÁI QUÁT VỀ KTNN
- QUY TRÌNH KIỂM TOÁN CHUNG
- TÌNH HUỐNG KIỂM TOÁN BCTC

KHUNG PHÁP LÝ

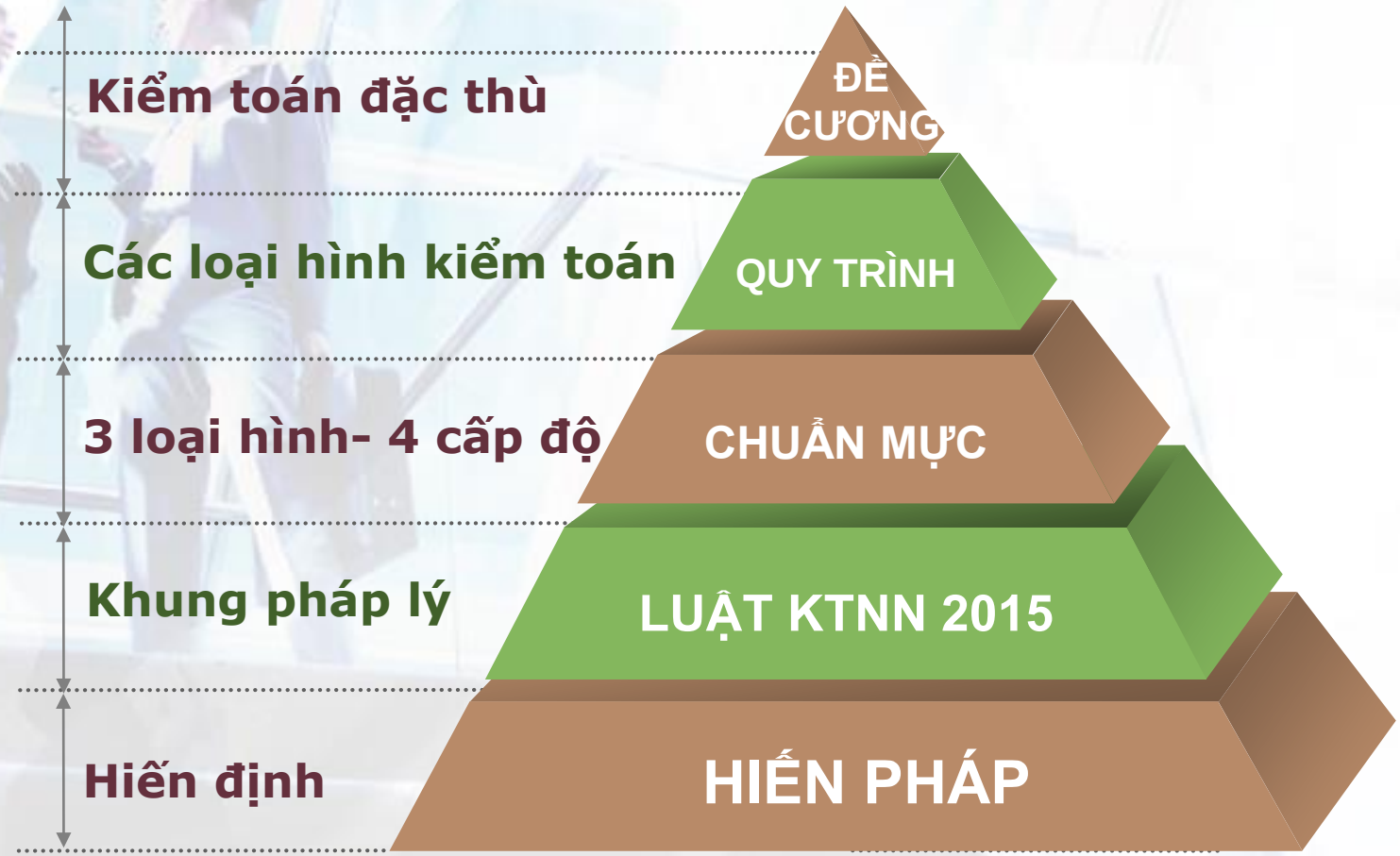

TỔNG QUAN VỀ KTNN

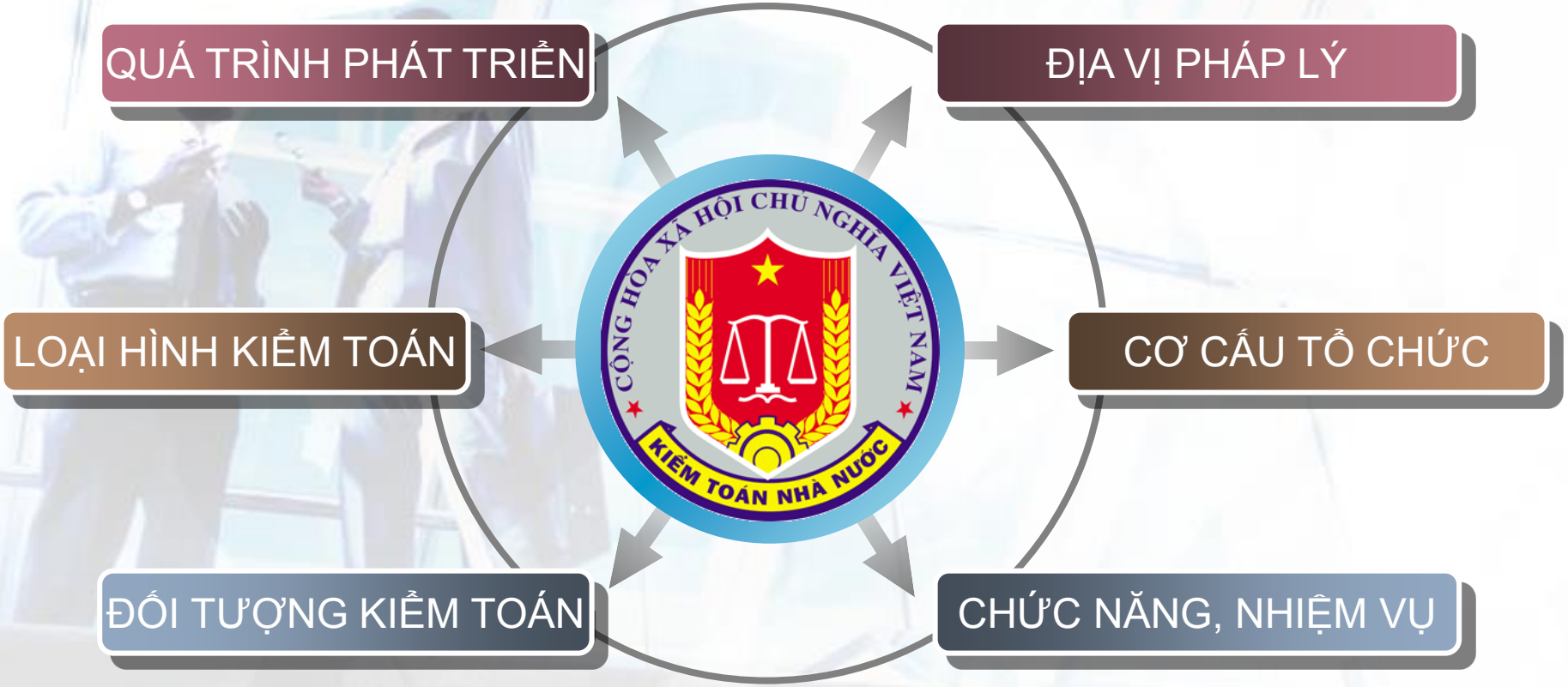

KTNN là cơ quan kiểm tra tài chính công, tài sản công cao nhất, hoạt động độc lập và chỉ tuân theo pháp luật.

GIÁ TRỊ CỐT LÕI

KTNN CÓ ĐÓNG GÓP GIÁ TRỊ TĂNG THÊM CHO XÃ HỘI?.

TỔ CHỨC

KTV

Minh bạch - Chất lượng - Hiệu quả - Không ngừng gia tăng giá trị

Trách nhiệm, uy tín, chuyên nghiệp và hiện đại

Công minh - Chính trực - Nghệ tinh - Tâm sáng

QUÁ TRÌNH PHÁT TRIỂN

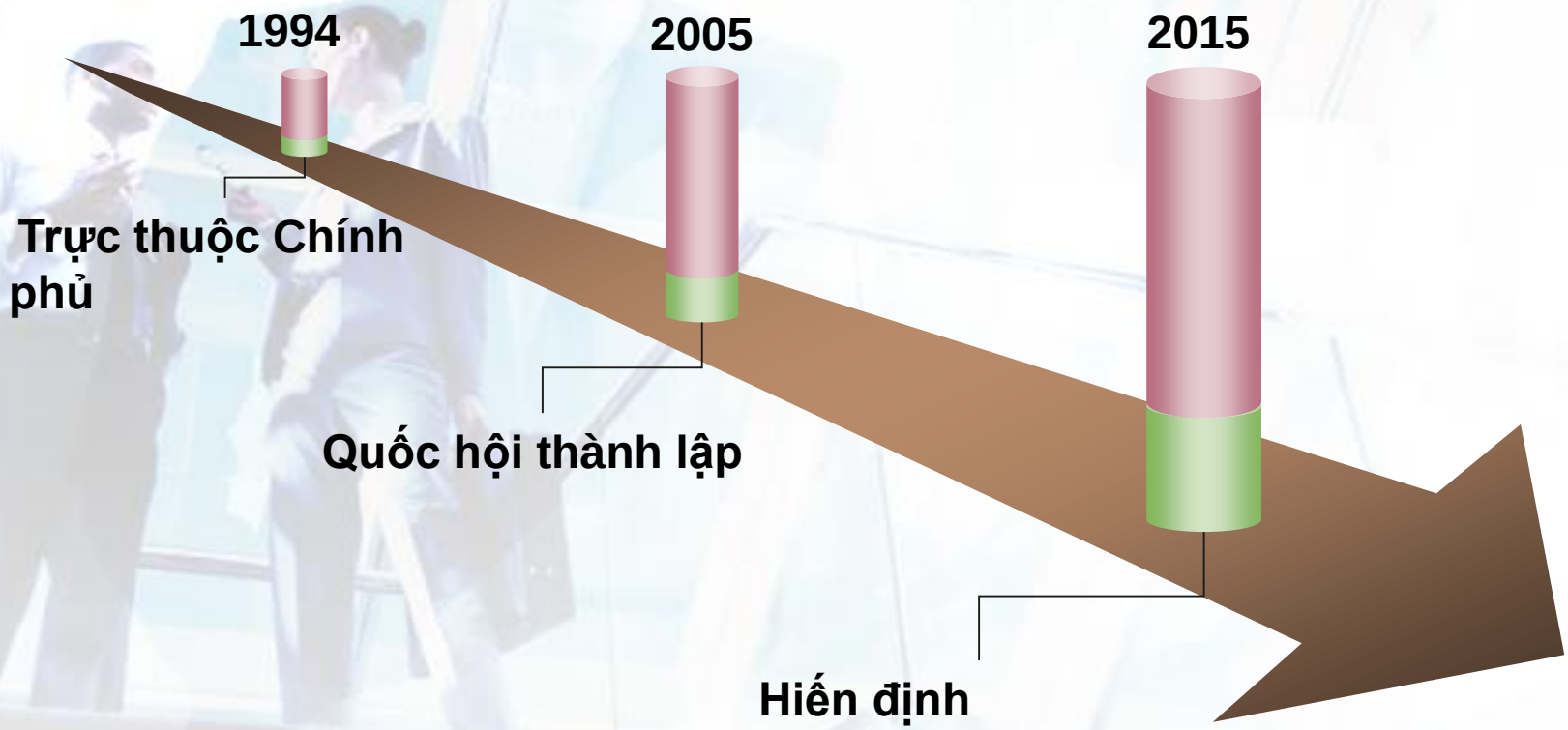

- Địa vị pháp lý của KTNN là một trong những nhân tố quyết định tính độc lập của KTNN .

ĐỊA VỊ PHÁP LÝ CỦA KTNN

Trực thuộc Quốc Hội hoặc do Quốc hội thành lập.

Trực thuộc Tòa án

Trực thuộc Chính phủ

KTNN trực thuộc cơ quan nào trong Bộ máy nhà nước?.

SƠ ĐỒ TỔ CHỨC BỘ MÁY NHÀ NƯỚC

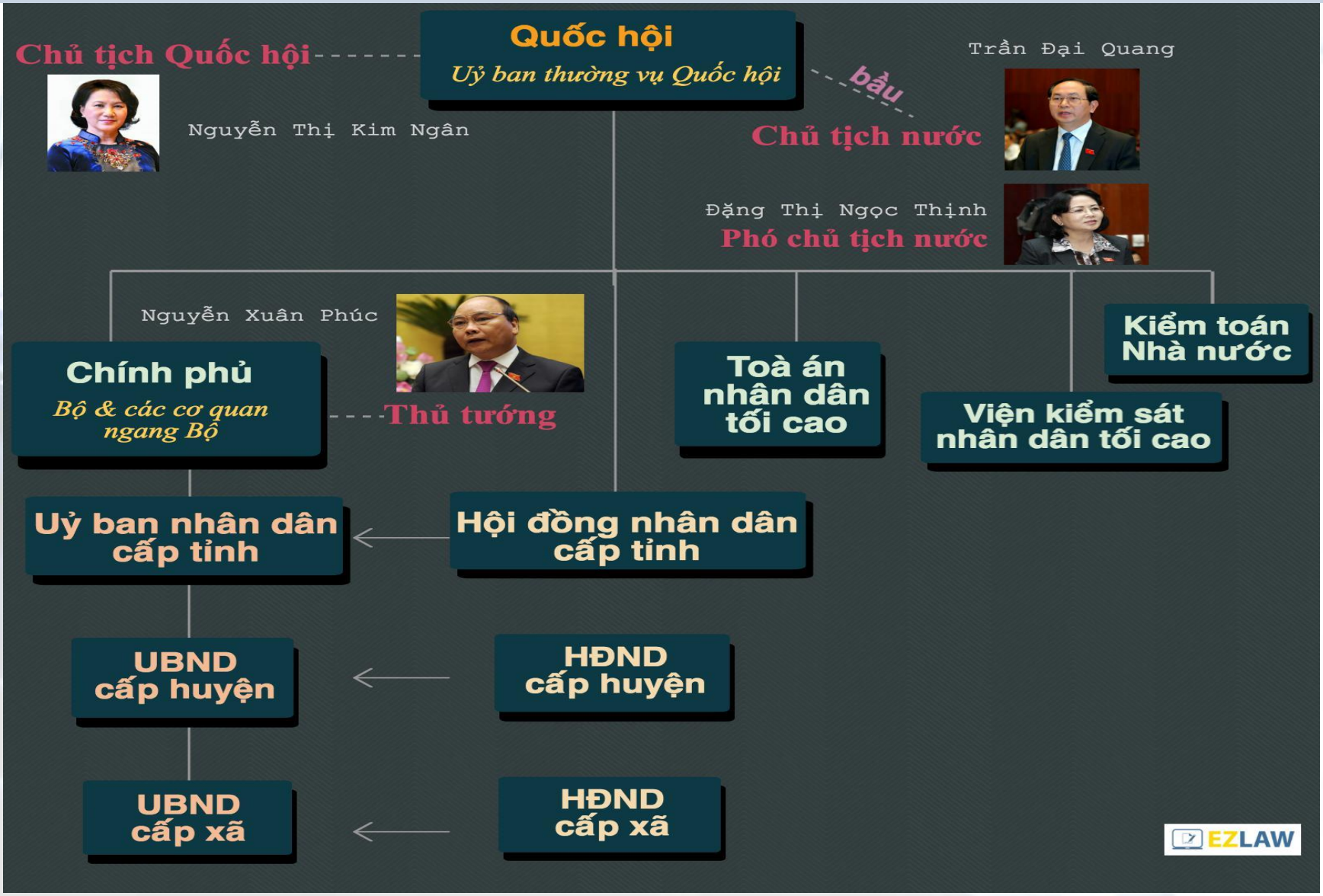

CƠ CẤU TỔ CHỨC KTNN

KIỂM TOÁN NHÀ NƯỚC CHUYÊN NGÀNH VII

KIỂM TOÁN NHÀ NƯỚC KHU VỰC xIII

CHỨC NĂNG, NHIỆM VỤ, QUYỀN HẠN

CHỨC NĂNG

- Đánh giá
- Xác nhận
- Kết luận, kiến nghị

NHIỆM VỤ

- Tổ chức hoạt động kiểm toán
- Báo cáo, giải trình
- Tham gia, cho ký kiến
- Phối hợp, chuyển hồ sơ

QUYỀN HẠN

- Yêu cầu
- Kiến nghị
- Đề nghị
- Ủy thác

❖ Quy định tại Điều 9, 10, 11 Luật KTNN 2015

ĐỐI TƯỢNG KIỂM TOÁN

Đối tượng

Đơn vị được KT

- Quản lý, sử dụng Tài chính công, tài sản công
- Các hoạt động có liên quan
- 12 nhóm đơn vị (Điều 55-Luật KTNN

ĐỐI TƯỢNG KIỂM TOÁN

Việc quản lý, sử dụng Tài chính công, tài sản công và các hoạt động có liên quan

Tài chính công

- NSNN
- Quỹ dự trữ quốc gia
- Quỹ dự trữ tài chính ngoài NS
- Của các cơ quan, đơn vị, tổ chức có sử dụng kinh phí NN
- Nợ công

Tài sản công

- Tài nguyên thiên nhiên
- Tài sản nhà nước
- Tài sản phục vụ lợi ích công cộng
- Của các cơ quan, đơn vị, tổ chức có sử dụng kinh phí NN
- TS khác sở hữu toàn dân

Phần vốn Nhà nước tại các doanh nghiệp

Nhà nước đại diện chủ sở hữu

ĐƠN VỊ ĐƯỢC KIỂM TOÁN

Bộ máy hành chính nhà nước

Sơ đồ:

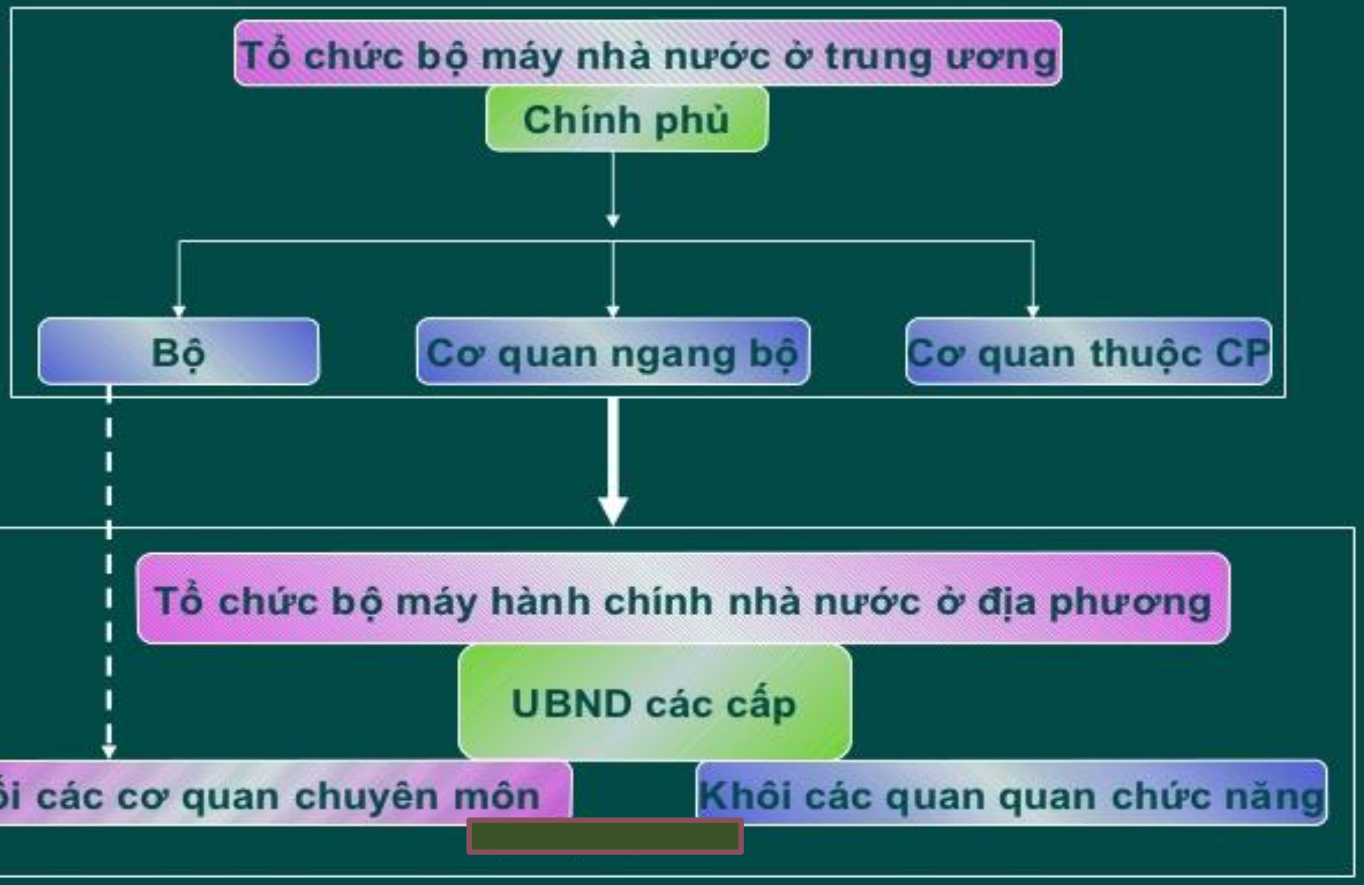

LĨNH VỰC KIỂM TOÁN

Nguyên tắc: Nơi quản lý, sử dụng, cung cấp tài chính công, tài sản công

Lĩnh vực/loại hình	NSNN	DNNN	DỰ ÁN	CHƯƠNG TRÌNH
Tuân thủ	Quyết toán NSNN	Tập đoàn	Bộ, ngành	Chương trình mục têu quốc gia.
Báo cáo	Thu -chi	Công ty TNHH MTV	UBND cấp tỉnh	
Hoạt động	Dự án đầu tư	Tổng công ty 100% vốn NN	UBND cấp huyện	
Môi trường	DNNN	DN>=50% vốn NN	DNNN	

★ Mỗi lĩnh vực có thể áp dụng cả 3 loại hình kiểm toán

KIỂM TOÁN VIÊN NHÀ NƯỚC

Tổ chức, cơ quan nhà nước

Sinh viên

Đơn vị khác

Chuyển công tác

Thi tuyển

KTNN

KTV NN ngoài việc đáp ứng các tiêu chuẩn chung phải đỗ kỳ thi bổ nhiệm ngạch KTV NN.

- **Tiêu chuẩn chung**

Quy định pháp luật về cán bộ, công chức.

1. Đạo đức
2. Trình độ: Tốt nghiệp đại học
3. Kinh nghiệm liên quan 5 năm hoặc làm KTNN 3 năm
4. Có chứng chỉ KTVNN

NGẠCH KTVNN

- **Điều kiện**

  Đáp ứng các điều kiện chuyển ngạch và vượt qua kỳ thi chuyển ngạch

II.QUY TRÌNH KIỂM TOÁN

QUY TRÌNH KIỂM TOÁN CHUNG

1. Chuẩn bị kiểm toán
2. Thực hiện kiểm toán
3. Lập và phát hành BCKT
4. Theo dõi thực hiện KNKT

CHUẨN BỊ KIỂM TOÁN

Khảo sát và thu thập thông tin về đơn vị

Đánh giá về HTKSNB và các thông tin thu thập được từ đối tượng kiểm toán

Xác định trọng yếu và rủi ro kiểm toán

Lập kế hoạch kiểm toán

Xét duyệt kế hoạch kiểm toán

Ban hành quyết định kiểm toán

THỰC HIỆN KIỂM TOÁN

Bước 1: Công bố quyết định kiểm toán

Bước 2: Nghiên cứu HTKSNB, tài liệu lập kế hoạch kiểm toán chi tiết

Bước 3: Tiến hành kiểm toán

Bước 4: Lập dự thảo Biên bản xác nhận số liệu và tình hình kiểm toán của KTV

Bước 5: Trao đổi kết quả kiểm toán với đơn vị được kiểm toán

Bước 6: Lập BBKT của Tổ kiểm toán

THỰC HIỆN KIỂM TOÁN TẠI TỔ KIỂM TOÁN

Lập KHKT chi tiết

Thảo luận trong Tổ và trình TĐ phê duyệt

Thực hiện kiểm toán

KTV thực hiện nhiệm vụ theo phân công

Lập BBXN số liệu

Trao đổi với đơn vị được kiểm toán

Lập BBKT

Họp thông báo KQKT

Tổ trưởng kiểm soát công việc của KTV

Tổ KSCLKT kiểm soát từ xa (Khu vực và Vụ chế độ).

MÔ HÌNH TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG KIỂM TOÁN

Tổng kiểm toán

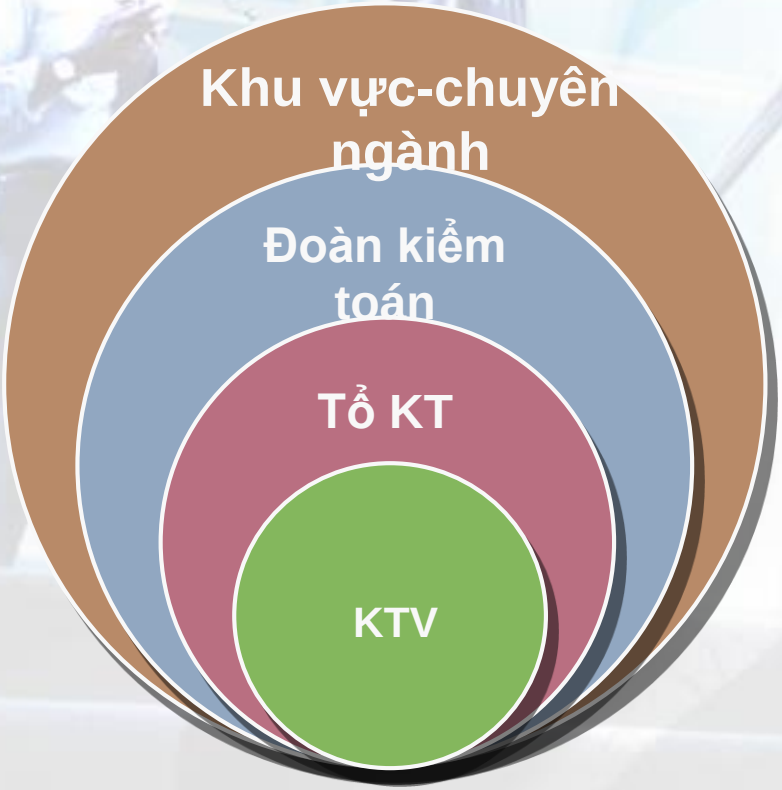

- Thẩm định KTNN
- Phát hành BCKT

- Thẩm định cấp Vụ
- Trình xét duyệt BCKT

Kiểm soát, chỉ đạo KTV và Tổ KT
Lập BCKT của Đoàn.

- Kiểm soát công việc kiểm toán
- Lập Biên bản kiểm toán của Tổ

Thực hiện nhiệm vụ
Ghi chép NKKT.
Lập BBXN SLKT

LẬP VÀ PHÁT HÀNH BCKT

Bước 1: Lập dự thảo BCKT của Đoàn kiểm toán

Bước 2: Trình lãnh đạo kiểm toán chuyên ngành (khu vực) xét duyệt dự thảo

Bước 3: Lãnh đạo KTNN xét duyệt

Bước 4: Gửi dự thảo BCKT đã chỉnh sửa cho đơn vị được kiểm toán

Bước 5: Thông báo kết quả kiểm toán

Bước 6: Phát hành BCKT

HỌP THÔNG BÁO KẾT QUẢ KIỂM TOÁN

KIỂM TRA THỰC HIỆN KIẾN NGHỊ

Bước 1: Yêu cầu đơn vị được kiểm toán báo cáo việc thực hiện theo quy định

Bước 2: Tổ chức thực hiện

Bước 3: Lập Báo cáo tổng hợp kết quả kiểm tra

Bước 4: Gửi dự thảo Báo cáo kiểm tra trình KTNN thẩm định cho ý kiến

Bước 5: Phê duyệt Báo cáo kiểm tra

Bước 6: Gửi Báo cáo kiểm tra cho đơn vị được kiểm tra

Trưởng Đoàn

Đoàn kiểm tra thực hiện kiến nghị

2

Tổng quan về Kiểm toán hoạt động (Performance auditing)

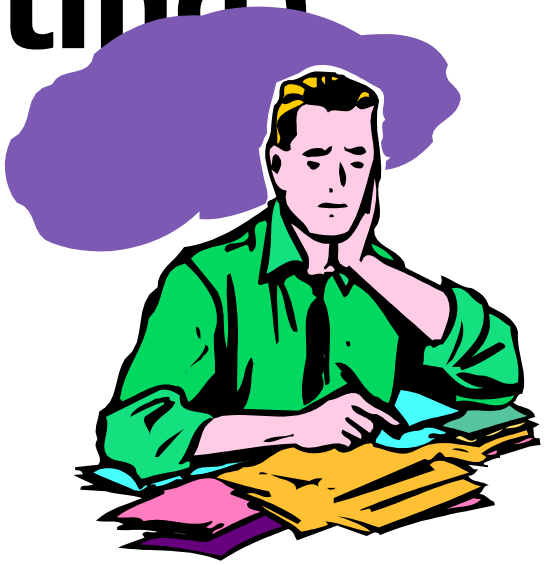

Kiểm toán hoạt động là gì?

Thật không **kinh tế** *khi chúng ta sử dụng giấy để đun nước pha trà, và rất không* **hiệu quả** *khi chúng ta sử dụng 5 lít nước chỉ để pha một tách trà và chắc chắn không* **hiệu lực** *(hữu hiệu) trong việc pha 1 tách trà trong khi khách hàng muốn uống nước lạnh*

Nội dung

- Lịch sử hình thành kiểm toán hoạt động
- Khái niệm kiểm toán hoạt động
- Phương pháp đánh giá sử dụng trong kiểm toán hoạt động

1.1.LỊCH SỬ HÌNH THÀNH

- Công nhận chính thức từ những năm 1960, được gọi là ***"Operational Auditing";***
- Từ những năm 1970, có nhiều tên gọi khác nhau nhưng sử dụng phổ biến **"Management Auditing"**;
- Từ những năm 1980, đổi tên ***"Value for Money Auditing"***;
- Từ những năm 1990 tới nay tên gọi được sử dụng phổ biết và được thống

1.1.LỊCH SỬ HÌNH THÀNH (TT)

- **Kiểm toán hoạt động có phải là một loại hình kiểm toán?**
- **Lý do hình thành kiểm toán hoạt động:**
  - Do hạn chế của loại hình kiểm toán truyền thống (kiểm toán BCTC, kiểm toán tuân thủ);
  - Cải cách quản trị công tại một số quốc gia thuộc khối hợp tác kinh tế phát triển OECD;
  - Yêu cầu đỏi hỏi của công chúng đối với chính phủ các quốc gia trong việc phân bổ, quản lý và sử dụng nguồn lực công;

1.2.Kiểm toán hoạt động là gì?

Định nghĩa của INTOSAI về kiểm toán hoạt động (performance audit)

Những nguyên tắc tiến hành khảo sát tính kinh tế, tháng 7-2004

Kiểm toán hoạt động là

- **việc khảo sát một cách độc lập**
- **hiệu quả *(efficiency)*** và **hiệu lực *(effectiveness)* của các dự án, chương trình** hoặc **tổ chức**
- có chú ý đến những yêu cầu đối với **nguyên tắc tiết kiệm (*economy)***
- với mục tiêu là đạt được **những cải tiến**.

Các quan điểm khác nhau về kiểm toán hoạt động ?

Tính kinh tế (Economy)

- ***Tính kinh tế*** **được hiểu theo nghĩa rộng là nguyên tắc cơ bản trong kinh tế học: Phải hành động làm sao để đạt được**

  Một ***tương quan thật hợp lý*** *giữa* ***mục tiêu theo đuổi*** *và* ***những tác động đạt được*** *với* ***chi phí bỏ ra****.*

- **Theo nghĩa hẹp: Tính kinh tế có nghĩa là tiết kiệm (Chi tiêu một cách tiết kiệm nhất mà vẫn đạt được mục tiêu):**

- **Ví dụ:** Một cơ quan nhà nước đặt mục tiêu cho mình là vào ngày 1- 10 sẽ có tổng cộng 100 máy vi tính mới – đã ấn định chủng loại – để trang bị cho các phòng làm việc (mục tiêu).
- Ở đây, hành động một cách kinh tế theo **nguyên tắc tối thiểu** có nghĩa là làm sao chi cho 100 máy tính này thật ít tiền.

1. Tính hiệu quả (Eficiency)

Thực tế =

Kết quả,
kết quả cụ thể

Chi phí

Tính hiệu quả

Mục tiêu,
mục đích

= Kế hoạch

Tính hiệu quả (TT)

Tính hiệu quả: **Với một lượng kinh phí nhất định cần đạt được kết quả tốt nhất có thể (Chi tiêu một cách khôn khéo):**

- **Ví dụ:**

Cơ quan nhà nước đặt mục tiêu dùng số kinh phí còn lại vào ngày 1-10 để mua máy vi tính

Ở đây, hành động một cách kinh tế theo **nguyên tắc tối đa** có nghĩa là với số tiền đang có làm sao mua được thật nhiều máy

Tính hiệu lực (Effectiveness)

Tính hiệu lực: **Đạt được kết quả dự định (mục tiêu thiết lập):**

- Theo nghĩa hẹp: Kết quả đạt được so với kết quả dự kiến;

- Theo nghĩa rộng: tác động từ kết quả đạt được tới đối tượng thụ hưởng

- **Ví dụ:**

Ngày 1 -10, Cơ quan Nhà nước đã nhận đủ số lượng máy tính đặt mua theo yêu cầu và bàn giao cho đơn vị thụ hưởng (kết quả đạt được thực tế đúng như kết quả dự kiến) và

Khi đưa số máy tính trên được sử dụng, cơ quan này đã ***tăng được năng suất cấp hộ chiếu*** cho người dân lên 15%, đồng thời ***rút ngắn thời gian cấp hộ chiếu từ 10 ngày xuống còn 7 ngày*** (tác động từ kết quả đạt được)

Tính hiệu lực (Effectiveness)

Tính hiệu lực: **Đạt được kết quả dự định (mục tiêu thiết lập):**

- Theo nghĩa hẹp: Kết quả đạt được so với kết quả dự kiến;

- Theo nghĩa rộng: tác động từ kết quả đạt được tới đối tượng thụ hưởng

- **Ví dụ:**

Ngày 1 -10, Cơ quan Nhà nước đã nhận đủ số lượng máy tính đặt mua theo yêu cầu và bàn giao cho đơn vị thụ hưởng (kết quả đạt được thực tế đúng như kết quả dự kiến) và

Khi đưa số máy tính trên được sử dụng, cơ quan này đã ***tăng được năng suất cấp hộ chiếu*** cho người dân lên 15%, đồng thời ***rút ngắn thời gian cấp hộ chiếu từ 10 ngày xuống còn 7 ngày*** (tác động từ kết quả đạt được)

1.3. Phương pháp đánh giá sử dụng trong kiểm toán hoạt động

- Mô hình đo lường trong kiểm toán hoạt động
- Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả
- Các phương pháp và bài tập thực hành về đánh giá tính kinh tế, hiệu quả và hiệu lực.

1.3.1.Mô hình đo lường trong kiểm toán hoạt động

Tính tiết kiệm (Economy)
Tối thiểu hoá đầu vào với đầu ra không đổi

Hiệu quả (Efficiency)
Tương quan giữa đầu vào và đầu ra

Hiệu lực (Effectiveness)
Đạt được kết quả dự định (kết quả đã đạt được, kết quả cụ thể, tác động)

Mô hình logic.

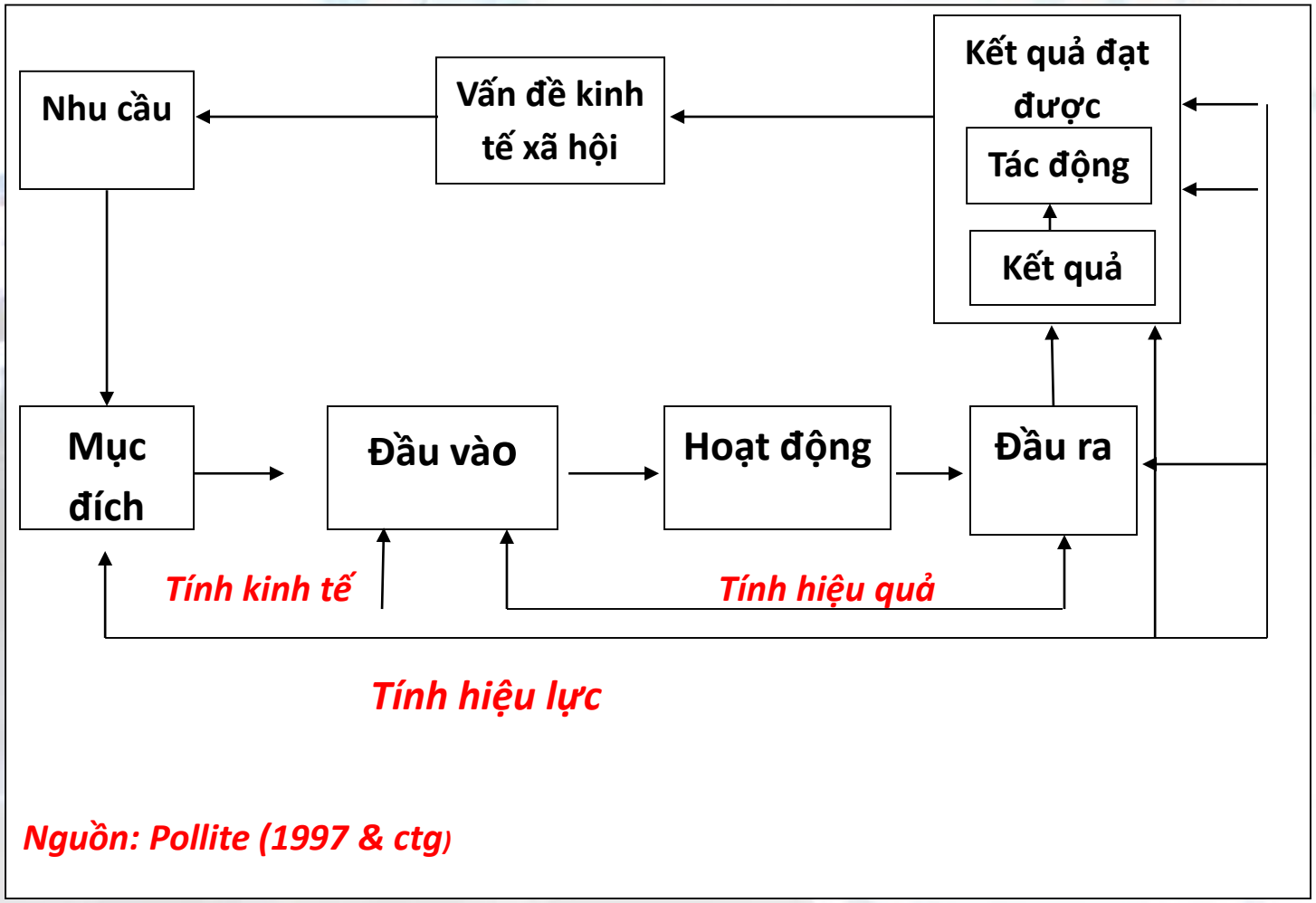

Nguồn: Pollite (1997 & ctg)

Tính kinh tế, hiệu quả và hiệu lực như là nguyên tắc của chế độ nhà nước

1.3.2. Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả

1.3.2. Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả

Hiện trạng ban đầu

- Cách thức thực hiện nhiệm vụ từ trước đến nay
- Phân tích hiện trạng ban đầu
- Lập hồ sơ hiện trạng ban đầu
- Những tác động, nếu hiện trạng ban đầu vẫn giữ nguyên và không thực hiện biện pháp dự kiến

1.3.2. Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả

Nhu cầu tác động

- Nhu cầu tác động để thay đổi hiện trạng ban đầu.
- Có nhất thiết cứ phải Nhà nước tự thực hiện hay không?
- Những nhiệm vụ trọng tâm của Nhà nước
- Doanh nghiệp tư thực hiện công việc đó một cách kinh tế hiệu quả hơn
- Để tư nhân cùng tham gia vào việc thực hiện nhiệm vụ (nhà nước và tư nhân cùng làm)?

1.3.2. Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả

Xác định rõ các mục tiêu

- Ấn định rõ mục tiêu là điều cần thiết để tối ưu hoá và phối hợp các khả năng tác động
- Phải làm rõ từ đầu và loại bỏ những xung đột có thể có giữa các mục tiêu
- Không ấn định mục tiêu thì không thể xác định hiệu quả và hiệu lực

1.3.2. Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả

Tính toán xác định nhu cầu

- Nhu cầu dựa trên các định mức mục tiêu
- Ấn định các tiêu chí nhu cầu
- Xác định nhu cầu về mặt chất lượng, số lượng và thời gian
- Giảm thiểu nhu cầu đến mức có thể

1.3.2.Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả

Các yếu tố cấu thành của việc đáp ứng nhu cầu

- Nhân sự
- Vật chất
- Thời gian

1.3.2.Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả

Các phương án lựa chọn

(không nghĩ ngay giải pháp)

- Xem xét những phương án lựa chọn về nguyên tắc có thể có để giải quyết nhiệm vụ
- Sử dụng nhân lực hoặc vật lực (các khoản đầu tư)
- Các phương án cấp kinh phí (thuê mua tài chính hoặc thuê thay vì mua)
- Các khả năng hợp tác
- Chuyển giao ra bên ngoài
- Cải tiến tổ chức quản lý

1.3.2. Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả

Đánh giá các phương án

- Xem xét toàn bộ chu trình tồn tại của dự án
- Đánh giá các phương án bằng phương pháp phù hợp (hạch toán so sánh chi phí, phương pháp giá trị hiện tại ròng, phương pháp phân tích hiệu quả chi phí)
- Việc đánh giá các phương án phải có tính lặp lại được và phải được lập hồ sơ

1.3.2. Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả

Thực hiện một cách hiệu quả

khi thực hiện mua sắm hàng hoá và dịch vụ

- Đấu thầu và giao thầu
- Thiết kế các quy định trong hợp đồng

1.3.2. Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả

Tính hiệu quả trong đấu thầu và giao thầu

Nguyên tắc: đấu thầu rộng rãi - Cạnh tranh giữa các nhà thầu

Ngoại lệ: đấu thầu hạn chế hoặc chỉ định thầu

Chú ý:

- Mô tả nội dung hạng mục công việc rõ ràng
- Đánh giá các bản chào thầu
- Lựa chọn bản chào thầu kinh tế
- Lập hồ sơ tư liệu về việc đấu thầu và giao thầu

1.3.2. Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả

Tính hiệu quả trong việc thiết kế các quy định trong hợp đồng

- Mô tả rành mạch và tổng thể các hạng mục công việc theo hợp đồng
- Ấn định một cách rõ ràng giá giao thầu
- Ấn định một cách rõ ràng các thời hạn thực hiện
- Chú ý thoả đáng đến phân bổ rủi ro
- Giám sát việc thực hiện đúng hợp đồng
- Đòi hỏi quyền lợi bảo hành khi có những sai sót / khiếm khuyết

1.3.2. Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả

Tính hiệu quả trong hoạt động thường xuyên

- Tổng hợp và theo dõi bằng sổ sách các công đoạn hoặc các sản phẩm
- Hiệu suất sử dụng nhân lực và các phương tiện vật chất
- Nâng cao hiệu suất sử dụng
- Giảm phí tổn (chi phí)
- Giảm chi phí hoạt động thường xuyên

1.3.2. Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả

Kiểm tra kết quả đạt được

- Ấn định việc kiểm tra kết quả từ trước khi bắt đầu hoạt động/ dự án
- So sánh các chỉ tiêu dự kiến và chỉ tiêu thực hiện vào những thời điểm thích hợp (kiểm tra kết quả trong khi thực hiện hoặc khi kết thúc dự án/ hoạt động)
- Những khía cạnh kiểm tra kết quả
  - Mức độ đạt được những mục tiêu theo đuổi (kiểm tra việc đạt mục tiêu)
  - Tính nhân quả đối với việc đạt được mục tiêu (kiểm tra tác động)
  - Tính hiệu quả của chi phí và kết quả đạt được (kiểm tra hiệu quả)

1.3.2. Những tiền đề để hoạt động có hiệu quả

Ý thức về hiệu quả kinh tế

- Trách nhiệm tuân thủ quy định về tính kinh tế
- Nâng cao trình độ của cán bộ nhân viên của bộ máy quản lý
- Ý thức về hiệu quả và tiết kiệm chi phí
- Động viên khích lệ

3

Kiểm toán tuân thủ pháp luật

Kiểm toán tuân thủ là gì?

Kiểm toán để ***đánh giá*** ***và*** ***xác nhận*** ***việc tuân thủ pháp luật, nội quy, quy chế mà đơn vị được kiểm toán phải thực hiện***. Kiểm toán tuân thủ được thực hiện bằng việc đánh giá sự tuân thủ các hoạt động, các giao dịch và thông tin, xét trên các khía cạnh trọng yếu theo các quy định áp dụng đối với đơn vị được kiểm toán

Mục tiêu kiểm toán tuân thủ là gì?

Mục tiêu của kiểm toán tuân thủ là kiểm toán viên nhà nước đưa ra ý ***kiến về việc tuân thủ các luật, các văn bản hướng dẫn luật, các quy định, quy chế, chế độ, chính sách,***...của các hoạt động, các giao dịch và thông tin của đơn vị được kiểm toán, ***xét trên các khía cạnh trọng yếu.***

Nội dung kiểm toán tuân thủ là gì?

- Nội dung kiểm toán của một cuộc kiểm toán tuân thủ được ***xác định theo phạm vi kiểm toán***, đó là các hoạt động, các nghiệp vụ, các giao dịch hay các thông tin tài chính liên quan.
- Riêng đối với dạng công việc ***kiểm tra xác nhận về tính tuân thủ***, thông tin liên quan đến nội dung kiểm toán có thể là một báo cáo về tuân thủ được lập và trình bày phù hợp với ***khuôn khổ về lập và trình bày báo cáo theo quy định***

Tiêu chí kiểm toán tuân thủ là gì?

- ***Các quy định*** là yếu tố cơ bản nhất của kiểm toán tuân thủ, là cơ sở để xác định các tiêu chí kiểm toán.
- Tiêu chí kiểm toán là các tiêu chuẩn được sử dụng để ***đánh giá nội dung kiểm toán*** một cách nhất quán và hợp lý:
- Đặc điểm chất lượng: Các tiêu chí của kiểm toán tuân thủ phải ***THÍCH HỢP***, ***đáng tin cậy, đầy đủ, khách quan, có thể hiểu được, có thể so sánh được, được chấp nhận và sẵn có*** cho đối tượng sử dụng báo cáo kiểm toán hiểu được nội dung của cuộc kiểm toán, cơ sở của báo cáo kiểm toán

Rủi ro kiểm toán tuân thủ là gì?

- Rủi ro kiểm toán là rủi ro mà kiểm toán viên nhà nước ***đưa ra ý kiến kiểm toán không phù hợp khi nội dung kiểm toán của đơn vị chứa đựng những sai sót trọng yếu về tính tuân thủ.*** Kiểm toán viên nhà nước phải thực hiện các thủ tục kiểm toán để giảm thiểu và quản lý rủi ro đưa ra các kết luận kiểm toán không phù hợp. Gồm 3 loại rủi ro tương tự như trong KTTC.

THẢO LUẬN

Đọc KHKT, BCKT trong 15 phút

Yêu cầu: So sánh sự giống nhau và khác nhau trong kiểm toán BCTC của KTV NN và KTV độc lập theo mẫu tại Phụ lục số 3

- Tiêu đề cuộc kiểm toán là gì
- Thông tin chung là gì
- Trong tâm và rủi ro kiểm toán
- Mục tiêu kiểm toán là gì
- Phân loại mục tiêu theo loại hình Kiểm toán

KHKT

- Loại hình kiểm toán áp dụng?
- Nội dung kiểm toán
- Phân loại phát hiện kiểm toán
- Phân loại kiến nghị kiểm toán

BCKT

Công minh - Chính trực - Nghệ tinh - Tâm sáng

Thank You!